

Abstrakt

Tato disertační práce se zabývá problematikou umění ve veřejném prostoru v období normalizace na příkladu pražského metra. Prostředí metra si vyžádalo formální omezení výtvarných děl, která ho měla doplnit. Z bezpečnostních důvodů se výtvarná díla nesměla nacházet na nástupištích ani v příchozím středním tunelu a mohla se objevit pouze v prostorách vestibulů, veřejných pasáží či v uliční úrovni při východech ze stanice. Na jedné straně bylo pražské metro jasně politicky angažovaným projektem, zdůrazňujícím přátelské vztahy se Sovětským svazem jakož i klíčové zapojení sovětských odborníků pro existenci moderní dopravy v Praze. Na straně druhé ten samý projekt umožnil výtvarné realizace umělců, jejichž volnou tvorbu režim odmítal. V úvodu práce stručně shrnuji historii pražského metra a fenomén podzemní dopravy jako takový, následuje část věnovaná vlivu moskevského metra na pražské prostředí. Hlavní prostor je věnován výtvarnému generelu, okolnostem vzniku, posuzování, financování a realizování uměleckých děl v pražském metru. Tato část je rozdělena do sekcí věnovaných stanicím, jež byly po roce 1989 přejmenovány, reflexi historie a tvorbě životního prostředí, které tvořily důležité námětové linie výtvarného generelu. V závěrečné části se zaměřuji na vývoj plánování a dosavadní průběh výtvarné soutěže k budoucí lince D, kterou využívám ke komparaci současného přístupu k umění ve veřejném prostoru.

Klíčová slova: metro, Praha, umění ve veřejném prostoru, normalizace, ideologie